

Sygn. akt: X U 644/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

X Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Barbara Reszczyńska - Łoboda</i>
Sędziowie/Ławnicy:	
Protokolant:	<i>Anna Borkowska</i>

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2013 roku w Katowicach

odwołania **S. G. (S. G.)**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 15 stycznia 2013 roku

Nr: (...)

w sprawie **S. G. (S. G.)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do renty rodzinnej

oddala odwołanie

sygn. akt X U 644/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15.I.2013r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział w C. odmówił przyznania wnioskodawcy S. G. prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 4.XI.2012r. ojcu A. G., ponieważ zmarły nie spełniał na dzień zgonu warunków do przyznania mu:

- prawa do emerytury, ponieważ nie osiągnął wieku emerytalnego, ani
- prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, bowiem zgon nastąpił po upływie 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia, przy czym ostatnim okresem ubezpieczenia zmarłego był okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych od dnia 21.XII.2007r. do dnia 19.II.2008r., zgon nastąpił po dniu 19.VIII.2009r. - w tej dacie upływał okres ochronny 18 miesięcy - a nadto zmarły posiadał jedynie 12 lat, 6 miesięcy i 4 dni okresów składkowych i 5 lat, 5 miesięcy i

27 dni okresów nieskładkowych, ograniczonych zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy emerytalnej do 1/3 uznanych okresów składkowych – czyli w wymiarze 4 lat, 2 miesiące i 1 dnia – zatem łącznie udowodnionych zostało 16 lat, 8 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W odwołaniu od tej decyzji wnioskodawca S. G. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do renty rodzinnej, ponieważ jego ojciec z powodu złego stanu zdrowia nie mógł podjąć żadnej pracy, aczkolwiek był cały czas zarejestrowany w Urzędzie Pracy. Jako dowód dołączył do odwołania wyciąg z kartoteki z Poradni Neurologicznej oraz wynik nadania MR głowy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił i zważył co następuje :

W dniu 17.XII.2012r. wnioskodawca S. G. ur. (...) złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie mu prawa do renty rodzinnej po ojcu A. G..

A. G. urodził się (...), zmarł w dniu 4.XI.2012r.

Organ rentowy na podstawie przedłożonych dokumentów uznał, że zmarły posiadał okres składkowy i nieskładkowy w łącznej wysokości 16 lat, 8 miesięcy i 5 dni – przy zastosowaniu ograniczenia wynikającego z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 17.XII.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), po uwzględnieniu okresów pobierania zasiłku dla bezrobotnych od dnia 21.XII.2007r. do 19.II.2008r. - jako ostatniego okresu podlegania ubezpieczeniu (zestawienie k – 116 i następne karty a.s.).

Okres 18 miesięcy, o którym mowa w przepisie art. 57 ust. 1 pkt 3 liczony od zaprzestania pobierania zasiłku dla bezrobotnych upływał w dniu 19.VIII.2009r.

W okresie 10-lecia liczonego z uwzględnieniem tej ostatniej daty tj. od 19.VIII.1999r. do 18.VIII.2009r. oraz w okresie 10-lecia liczonego przed zgonem tj. od 4.XI.2002r. do 3.XI.2012r. zmarły posiadał okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze ponad 5 lat (zestawienie sporządzone przez organ rentowy k-116 i następne karty a.s.).

Na podstawie wyjaśnień wnioskodawcy, zeznań świadków B. G. i P. G. Sąd ustalił, że zmarły A. G. został znaleziony w swoim mieszkaniu, wezwany lekarz pogotowia nie ustalił przyczyny zgonu, policja odstąpiła od przeprowadzania sekcji zwłok, ponieważ wykluczyła udział osób trzecich. Od kwietnia 2010r. wnioskodawca nie mieszkał z ojcem (tj. od rozvodu rodziców). Zmarły skarżył się na bóle głowy, trudności koncentracją. Leczył się w Poradni Neurologicznej w C. (jednakże po 2 wizytach zaniechał leczenia). Zmarły skończył studia wyższe – Akademię (...). Zdaniem B. G. i P. G. zmarły miał problemy emocjonalne, zaburzenia depresyjne, bał się ciemności, szybszej jazdy samochodem, cierpiał na bezsenność, był smutny, przygnębiony, miał kłopoty z pamięcią, był skryty. Dzień przed śmiercią, powiedział swojemu ojcu P., że boli go brzuch. Po znalezieniu go przez rodzinę, miał ślady krwi wokół ust oraz na piżamie w okolicach odbytu. Nie szukał pracy na własną rękę, czekał jedynie na oferty z Urzędu Pracy. W 2005r. B. G. udała się z mężem do Poradni Psychiatrycznej w K. przy ul. (...) – na to badanie zmarły był wysłany przez zakład pracy.

W związku z twierdzeniami wnioskodawcy, iż zmarły był wcześniej niezdolny do pracy Sąd w niniejszym postępowaniu zebrał dokumentację medyczną (w tym z Centrum Medycznego - (...) w C. ul. (...) (k-14-15 a.s.), karty statystycznej zgonu i zaświadczenia lekarskiego z dnia 4.XI.2012r. k - 25 i 26 a.s.). Odnośnie dokumentacji medycznej z Poradni Psychiatrycznej w K. ul. (...) – odezwa sądowa wróciła z adnotacją poczty – o niepodjęciu przesyłki w terminie (k-29 a.s.).

Na podstawie opinii biegłych sądowych lekarza neurologa lek. med. A. N. i psychiatry lek. med. R. K. z dnia 1.VIII.2013r. (k - 33-34 a.s.) Sąd ustalił, że zmarłego do dnia 4.XI.2012r. nie można uznać za osobę częściowo niezdolną do pracy. Biegły podkreślili, że w aktach sprawy nie znaleźli żadnej dokumentacji potwierdzającej, że A. G. był leczony z jakiegokolwiek powodu, nie rozpoznano u niego żadnych schorzeń. W latach 2005, 2006 przebył diagnostykę neurologiczną o psychologiczną, która nie wykazała patologii, mogących uzasadniać orzeczenie

częściowej niezdolności do pracy. Stopień nasilenia zaburzeń osobowości i początkowe stadium zaników mózgu nie dają podstaw do wydania takiego orzeczenia.

Opinia biegłych została doręczona wnioskodawcy w dniu 7.X.2013r. (k-47 a.s.), do dnia rozprawy w dniu 20.XI.2013r. nie została zakwestionowana, na rozprawę wnioskodawca nie stawiał się.

Odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17.XII.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004r., Nr 39, poz. 353) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń, przy czym przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy (ust. 2 art. 65).

A wedle art. 68 ust.1 dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

1) do ukończenia 16 lat;

2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia.

Zatem analizując te przepisy w pierwszej kolejności należało ustalić czy zmarły A. G. miał ustalone uprawnienia do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy czy też spełniał warunki do jednego z tych świadczeń.

Zmarły A. G. nie miał ustalonego decyzją organu rentowego prawa do emerytury ani też prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Nie spełniał również przesłanek do nabycia prawa do emerytury, chociażby z racji nie spełnienia warunku osiągnięcia wymaganego wieku (60 czy 65 lat).

Jeżeli chodzi o ustalenie czy zmarły spełniał przesłanki do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, to należy dokonać analizy art. 57 ustawy z dnia 17.XII.1998r. cyt. wyżej.

Stosownie do art. 57 ust.1. renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

A według ust. 2 przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Stosownie do art. 58 cyt. ustawy warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;

2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;

3)3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;

4)4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;

5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, przy czym okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (ust. 2 art. 58) oraz przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (ust. 4).

W niniejszej sprawie Sąd ustalał spełnienie przez zmarłego przesłanek z art. 57 ust. 1 i art. 58 ustawy o FUS.

Należy stwierdzić, że zmarły miał krótki okres składkowy i nieskładkowy – w łącznym wymiarze 16 lat, 8 miesięcy i 5 dni. To powoduje, że musiałby spełnić wszystkie przesłanki z art. 57 ust. 1, w tym przesłankę powstania częściowej niezdolności do pracy w terminie 18 miesięcy od ostatniego ubezpieczenia, czyli do dnia 19.VIII.2009r. Okres zarejestrowania w Urzędzie Pracy, bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych nie jest ani okresem składkowym ani okresem nieskładkowym, o których mowa w art. 6 i 7 ustawy emerytalnej i nie podlega uwzględnieniu.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy z uwzględnieniem przeprowadzonej opinii neurologiczno-psychiatrycznej zdaniem Sądu nie daje podstaw do ustalenia, że zmarły A. G. na dzień 19.VIII.2009r. był chociażby częściowo niezdolny do pracy. Biegli wydali opinię na podstawie zebranej przez Sąd dokumentacji medycznej (bardzo zresztą szczątkowej), po zapoznaniu się z zeznaniami świadków, opisujących sposób zachowania zmarłego. Dokumentacja medyczna jak i zeznania – nie dały podstaw do ustalenia częściowej niezdolności do pracy na dzień 19.VIII.2009r.

Ustalanie inwalidztwa wstecznego – jak wskazuje orzecznictwo Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych winno odbywać się przede wszystkim w oparciu o dokumentację medyczną. „W sprawach o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, ustalenie tzw. wstecznej niezdolności do pracy spowodowanej schorzeniami o charakterze samoistnym powinno następować na podstawie dokumentacji lekarskiej, pochodzącej z okresu, na który ma być ustalona data lub okres powstania tej niezdolności, przy czym, im okres ten jest odleglejszy, tym bardziej dokładna powinna być dokumentacja lekarska” – wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8.VII.2011r. – III AUa 247/11.

Ta jednakże w niniejszej sprawie jest szczątkowa. Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych legitymujących się specjalizacją adekwatną do schorzeń zmarłego, o których mówili wnioskodawca i świadkowie. Opinia w żaden sposób nie została zakwestionowana przez ubezpieczonego, a ze swej strony Sąd uznał ją za miarodajną i właściwie odzwierciedlającą zebrany w sprawie materiał dowodowy.

Należy stwierdzić, że wnioskodawca nie wykazał – mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodowego – że zmarły A. G. spełniał przesłanki do nabycia przez niego świadczeń z ubezpieczenia społecznego: emerytury czy renty z tytułu niezdolności do pracy. Świadczenie w postaci renty rodzinnej – jest świadczeniem pochodnym od świadczenia przysługującego zmarłemu. Jeżeli zmarły nie spełniał przesłanek do nabycia emerytury czy renty z tytułu niezdolności do pracy – to oznacza, nie można skutecznie nabyć po nim świadczenia w postaci renty rodzinnej.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd na mocy art. 477¹⁴ §1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO. Barbara Reszczyńska.